

ten i onen úmysl, stačí, že jednal v úmyslu prostě nepřátelském, což rozsudek bezvadně zjišťuje. Práví, že obžalovaný odstrčil P-ovou v úmyslu, by své odpůrkyni něco zlého učinil a s ní zle nakládal, a zjišťuje, že s ní jednal v (nepřímém) úmyslu nepřátelském. Popíráním tohoto skutkového předpokladu v rozsudku náležitě odůvodněného, neprovádí zmateční stížnost hmotněprávního zmatku po zákonu. Bylo proto zmateční stížnost dílem jako neprovedenou po zákonu, dílem jako bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 2989.

Pohledávka na vydání věci (vrácení knih) a vzájemná pohledávka na zaplacení provise (nárok peněžní) nehodí se k započtení (§ 1440 obč. zák.), nejsouce stejného druhu.

Jednal-li však pachatel, byť i v rozporu s obsahem civilně-právních předpisů o započtení, avšak nicméně v předpokladu, že jest oprávněn zadržeti si svěřenou věc z důvodu vzájemné pohledávky, nejde o zpronevěru, neboť chybí tu znak subjektivní skutkové podstaty, vědomí o hmotné protiprávnosti jednání pachatelova (skutkový omyl podle § 2 e) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 1. prosince 1927, Zm I 512/27.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Liberci ze dne 31. května 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů § 281 čís. 4, 5 a 9 a) tr. ř. Nelze jí upřít oprávněnosti. S hlediská zmatku podle § 281 čís. 4 tr. ř. vytýká nalézacímu soudu, že nepřipustil a nevyslechl vývodní svědky Antonína H-a a Rudolfa M-a, H-a o tom, že organizační šef L-ova nakladatelství Rudolf T. vyzval dopisem Antonína H-a, by klidně dále prodával knihy v rayonu obžalovaného, ač T. tomuto slíbil, že bude ve svém rayonu pracovati samojediný a že mu budou vyplaceny provise, jichž by jiní agenti v jeho rayonu docílili, a svědka Rudolfa M-a o tom, že S. dne 17. června 1926 dopoledne v hotelu »National« činil T-ovi předhůzky, že v jeho rayonu obchodují cizí agenti a že hrozil proto složit zastupování, nestane-li se náprava, načež prý mu T. přislíbil, že mu vyplatí provise ze všech obchodů uzavřených v jeho rayonu. Obžalovaný skutečně navrhl při hlavním přelíčení výslech oněch dvou svědků, kteří však nebyli soudem připuštěni pro nerozhodnost okolností, o nichž měli býti slyšeni. Zmateční stížnost

vytýká, že by těmito svědky bylo prokázáno, že T. obžalovanému dluží ještě na provisích za objednávky knih v jeho rayonu jinými agenty sprostředkované 5.000 Kč a že byl tudíž oprávněn započítati si peníz utržený za pět knih na tuto provisní odměnu, jemu T-em, pokud se týče nakladatelstvím Josefa L-e dlužnou. Obžalovaný však přehlíží, že knihy, o něž jde, byly mu svěřeny s příkazem, by je ve třech prvních případech odvedl firmě Josef L. a ve dvou posledních případech s příkazem, by je opětně po nahlédnutí do nich zákazníkem vrátil F-ovi, tudíž že jak firma L., tak i její organizační šef měli za obžalovaným nepeněžní pohledávky na vydání, pokud se týče vrácení knih, kdežto obžalovaný uplatňuje započtením nárok peněžní na zaplacení provise 5.000 Kč. Jsou tedy pohledávky poškozených a vzájemná pohledávka obžalovaného nestejněho druhu a nehodí se proto podle § 1440 obč. zák. k započtení. Tolik po objektivní stránce zločinu zpronevěry.

Nelze však přehlédnouti stránku subjektivní, důležitou pro přičítání každého činu trestního, totiž vědomí bezprávného přivlastnění si věci svěřené, nebo trvalého zadržení věci svěřené, vědomí pachatelovo, že svým jednáním porušuje důvěru v něho skládanou, že jedná proti příkazu, s nímž mu byla věc svěřena. Jsou možny případy, že si pachatel přivlastnil věc mu svěřenou, ač tu není podmínek započtení podle § 1438 obč. zák., kde by však bylo lze z úvah, týkajících se subjektivní stránky, vyloučiti vědomí hmotné protiprávnosti jeho jednání, a tu nelze upřít oprávnění názoru, že, jednal-li pachatel, byť i v rozporu s obsahem civilněprávních předpisů o započtení, avšak nicméně v předpokladu, že jest z důvodu vzájemné pohledávky oprávněn podržeti si svěřenou věc, že nešlo pachateli o zpronevěru, poněvadž se mu nedostávalo vědomí hmotné protiprávnosti jeho jednání. Takový mylný předpoklad rovnal by se po případě omylu v předpisech civilněprávních, jež dlužno naroveň postavití omylu skutkovému podle § 2 písm. e) tr. zák. Nálezací soud neobíral se však vůbec subjektivní stránkou zločinu zpronevěry, nezjistil, zda měl obžalovaný vědomí hmotné protiprávnosti svého jednání, zda měl vědomí, že trvale znemožnil vlastníku vykonávati panství nad věcí svěřenou (nad knihami jemu svěřenými). S tohoto hlediska měl nálezací soud vyslechnouti svědky Antonína H-a a Rudolfa M-a o okolnostech shora uvedených, poněvadž by se tím prokázalo, zda obžalovaný měl vůbec vzájemné pohledávky provisní čili nic, a po subjektivní stránce, zda vzhledem k tomu mohl vůbec míti vědomí, že přivlastněním si trhových cen za knihy, vykonává své právo, čili nic. Byly tedy okolnosti, o nichž byli tito svědci vedeni, rozhodné důležitosti. Poněvadž se tak nestalo, jest odůvodněn zmatek podle § 281 čís. 4 tr. ř. a jest rozsudek zmatečným; i bylo jej zrušiti již z tohoto důvodu. Poněvadž však není zjištěna vůbec subjektivní stránka skutkové podstaty zločinu zpronevěry (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), nejsou zjištěny skutečnosti, které by při správném použití zákona měly býti základem nálezu (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.). Bylo proto již při neveřejné poradě za souhlasu generálního prokurátora zmateční stížnosti vyhověti za podmínek § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 a věc odká-

zati soudu první stolice, by ji znovu projednal a nové rozhodnutí vydal, aniž bylo potřebí zkoumati, zda je odůvodněn též zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 2990.

Po zákonu neprovedenou zmateční stížnost jest nalézacímu soudu odmítnouti podle § 1 čis. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878; zamítl-li zrušovací soud stížnost do onoho usnesení, jest postoupiti spisy vrchnímu zemskému soudu k vyřízení odvolání, bylo-li se zmateční stížností spojeno (§ 2 posl. odst. zákona).

(Rozh. ze dne 1. prosince 1927, Zm I 531/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského jakožto nalézacího soudu v Plzni ze dne 12. července 1927, jímž byla odmítnuta jeho zmateční stížnost do rozsudku ze dne 17. května 1927.

Důvody:

Usnesením nalézacího soudu ze dne 12. července 1927 byla odmítnuta zmateční stížnost obžalovaného z důvodu, že neobsahuje uvedení jednotlivých důvodů zmatečnosti v § 281 čis. 1—11 tr. ř. naznačených a že žádný z důvodů těch není označen ani jasným odkazem na skutečnost, za podklad mu sloužící. Ve zmateční stížnosti uplatňuje stěžovatel zmateční důvody podle § 281 čis. 4 a 9 a) tr. ř., neprovádí je však po zákonu. Co se týče zmatku podle čis. 4 § 281 tr. ř. postrádá zmateční stížnost předpokladu, žádaného § 281 čis. 4 tr. ř., aby byl obžalovaný při hlavním přelíčení navrhl výsledky svědků a naznačil okolnosti, o nichž měli býti slyšeni. Protokol o hlavním přelíčení neosvědčuje tvrzení zmateční stížnosti, a poněvadž je jeho doslov jediné směrodatným, není tu průkazu, že stěžovatel učinil návrh, ježž tvrdí. Obžalovaný napadá dále ve zmateční stížnosti rozsudek nalézacího soudu ze zmatečního důvodu podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., ovšem jen potud, pokud byl uznán vinným zločinem spáchaným na Skladištním družstvu v L. Obžalovaný prováděje tento hmotněprávní důvod nedrží se však předpisu § 288 odst. druhý čis. 3 tr. ř., podle něhož dlužno položiti za základ skutečnosti, jež zjistil nalézací soud. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný při objednání zboží pomýšlel již na to, že nezaplatí tržebné ceny za dodané zboží a tím na majetku poškodí dodávající firmu. Tohoto zjištění, jež se stalo bezvadně, stěžovatel však nedbá, tvrdě, že neměl proti firmě Skladištní družstvo v L. podvodného úmyslu. Neprovádí tudíž stěžovatel zmatečního důvodu podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. po zákonu a nelze proto k jeho dotyčným vývodům přihlížeti. Není tedy zmateční stížnost po zákonu provedena v žádném směru a neopírá se tudíž o žádný zmatečný důvod v § 281 čis. 1—11 tr. ř. naznačený. Byla tedy právem odmítnuta nále-